

FF

FRI FAGBEVEGELSE

organ for

Den Fri Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon.

U. B. BERGEN

16.11.19

Ms. 1568 I: 27

Nr. 17.

5. årgang.

27. april 1945.

Norges frigjøring.

Utenriksminister Edens hilsen til Norge i anledning 9. april inneholdt bl. a følgende setning: "Vi må regne med at det ennå kan bli tunge timer innen landet er endelig frigjort". Noe slikt forbehold inneholdt ikke hilsenen til Danmark og forskjellen er ingen tilfeldighet. Eden regner med at tyskerne vil føre en siste desperat kamp i den norske "fjellfestningen". Denne muligheten og de eventuelle mottrekk som kan tenkes, diskuteres stadig livligere både i svensk og anglosaksisk presse. For oss nordmenn blir spørsmålet mer og mer dominerende etter hvert som den tyske motstanden opphører på kontinentet.

Det er ikke tvil om at ledende tyske og norske nazister lenge har truffet forberedelser til å "forsvare" Norge på liknende måte som de har planer om å holde en fjellfestning i de bayerske alper etter at alle andre fronter er opphørt å eksistere. Alle kjenner til de befestningsarbeider og andre militære forberedelser som tyskerne i den siste tiden har foretatt så vel i Osloområdet som på en rekke andre steder utover i landet. Det påstås at tyskerne nå også har flere fly i Norge enn noen gang før. Tunge våpen skal likeledes være transportert hit i de siste månedene. Ca. 300 ubåter og betydelige rester av den tyske krigsmarine har søkt tilflukt langs Norges kyst. Broer, fabrikker og kaianlegg er underminert. Kort sagt: En total krig med dens totale ødeleggelse er forberedt. Imidlertid er det jo ikke helt sikkert at alt går slik som de ledende nazister ønsker. Blant de 200-250.000 tyske soldater som enda oppholder seg i vårt land, er det så vidt vi vet meget få SS-soldater. Når hele Tyskland er besatt, vil neppe krigslysten blant Wehrmachtsoldatene være særlig stor. Og enda mindre vil den bli om det lykkes å ta naziregjeringen med Hitler i spissen, til fange. - Allikevel - vi må alle være forberedt på det verste!

Både fordi vi ikke kan regne med å få slutt på det tyske herredømmet i Norge alene og fremfor alt fordi det gjelder å vinne en hurtig seier for å hindre ødeleggelse, trenger vi i høy grad hjelp utenfra, helst både fra øst og vest. Hvilke planer og muligheter våre allierte i vest har for å å gi oss en effektiv hjelp, vet vi ikke. Hurtig hjelp kan vi sannsynligvis bare få pr. fly. En invasjon sjøveien vil antakelig kreve flere ukers forberedelser. Fra øst - fra Sverige - er mulighetene for å organisere en omfattende militær bistand teknisk sett atskillig enklere. Kretser som står den norske regjering nær har derfor i en redegjøring hevdet at Sverige bør mobilisere størst mulige styrker med henblikk på en invasjon i Norge. Det presiseres i redegjøringen at det er meget om å gjøre at det hand-les hurtig. Et bestemt forlydende sier at den svenske riksdag allerede i- dag, fredag, skal ta stilling til dette viktige spørsmålet på et lukket møte. Noe blankt avslag tror vi ikke riksdagen vil vedta. Nazidiktaturet er også Sveriges fiende. Titusener svensker er som nordmennene beredt til å bekjempe det med våpen i hånd.

Ingen britisk samlingsregjering etter krigen.

Churchill oppfordret forleden på det konservative partis kongress ar-beiderpartiets ministre til å gå med i en samlingsregjering etter krigen. Arbeidsminister Bevin har i en tale skarpt avvist dette forslag. Han be-tegnet det som en hån mot demokratiet om regjeringen ved neste valg skulle enes om offisielt godkjente kandidater. Bevin uttalte at han frivillig had-de støttet Churchill som nasjonens leder i krig, men han hadde aldri støttet han i hans egenskap av formann for de konservative. Bevin angrep videre de konservative for deres svake holdning mot nazistene før krigen. De hadde vært villige til å slutte en handel med Hitler og hans håndlangere. De hadde og-så vist manglende evne og vilje til å løse beskjefligelsesproblemet.



Fra Danmark:

Ca. 10.000 dansker sitter innesperret i Gestapos fengsler i Danmark eller i tyske konsentrasjonsleirer (hvis de ikke nå er befridd). - Ca. 1/3 av Danmarks handelsflate er gått tapt under krigen, 1.400 danske sjømenn og fiskere har mistet livet på grunn av krigshandlinger. - Schalburg-ligaen i Danmark (nazistenes terrororganisasjon) har helt på måfå ødelagt verdier for 100 millioner kroner. - Tallet på nye tilfelle av syfilis er steget fra 400 i 1940 til 4.000 i 1944, gonnere fra 7.000 til 23.000. - Tallet på tyske flyktninger i Danmark er nå ca. 300.000. - Danmarks samlede tilgodehavender i Tyskland var ved årsskiftet 7 milliarder kroner, d.v.s. et år nasjonalinntekt. - Det finnes ca. 100 frie aviser i Danmark.

Den nye tsjekkosllovakiske regjering.

Etter president Benesj tilbakevenden til Tsjekkoslovakia har den tidligere tsjekkosllovakiske minister i Moskva, sosialdemokraten Fierlinger, dannet en ny regjering som består av 16 tsjekkere og 6 slovakere. Av tsjekkerne er 3 katolikker, 3 sosial-nasjonale (Benesj parti), 3 sosialdemokrater, 3 kommunister, 2 partiløse og 2 generaler. Av slovakene er 3 demokrater og 3 kommunister. Utenriksminister Jan Masaryk er partiløs.

Regjeringen erklærer at en vil fortsette krigen til Tysklands endelige nederlag. Den tsjekkosllovakiske hær skal utdannes med den røde hær som forbillede og i nært samarbeid med den. Utenrikspolitikken skal bygge på alliansen med Sovjetsamveldet. Når det gjelder å straffe Tyskland og fastsette skadeserstatninger og nye grenser, vil den samarbeide mest mulig intimt med Sovjetsamveldet og andre slaviske og demokratiske folk.

Fra H.L.

### R ø d t l y s f o r A T !

Den nazistiske AT-ledelsen har besluttet å samle tusenvis av norsk ungdom i leirer i sommer. Noen steder er innkallingen alt begynt.

Du norske gutt og jente som nå blir utkommandert: For landets og din egen skyld: Husk ordren fra Hjemmefrontens Ledelse: Du skal ikke møte til arbeidstjeneste i år!

Det store spørsmål for alle nordmenn idag er dette: Hvordan vil slutten på krigen bli her i landet? Hva vil de 200 tusen tyskere i Norge foreta seg før de blir tvunget til å legge ned våpnene? Vår militære overkommando har sagt fra så alvorlig som den kan at i de nærmeste ukene kan vi komme til å bli utsatt for de hardeste prøvelsene under hele krigen. Vi ser dessuten hvordan tyskerne overalt, også her i Norge planmessig forbereder seg på kamp. Vi må være klar over hva som kan komme til å hende.

I denne situasjonen er det landssvik om gutter og jenter lar seg samle i militære leirer rundt omkring i landet. AT-ledelsen vet ingen ting om hvor krigen kan komme til å rase. Men vi vet om hele det høyere AT-befalet at det tilhører NS-partiet, som står på tyskernes side i krigen.

Innkalling til AT er mobilisering for fienden og AT-uniformen er en fiendtlig uniform. Forstår du hva det betyr å befinne seg i fiendtlig uniform når frigjøringskampen pågår? Pass på så du ikke kommer i en situasjon som du ikke ønsker å komme i. Vær våken! - Krigens lover er ubønnhørlig strenge. De strøk av landet som gjør minst motstand mot AT, vil nå komme i den farligste stilling. Det skal både foreldre og ungdom huske på nå innkallingsordren kommer.

Norske gutter og jenter: NEKT AT I ÅR! Det er ordre fra Hjemmefrontens Ledelse. Den som handler mot ordren, utsetter seg for den største fare og skal etterpå stå til ansvar som parolebryter.

Hold sammen, samråd deg med andre som er innkalt. Lytt etter gode råd, og følg dem!

VÆR STERK

GJØR ANDRE STERKE.



## Frontsituasjonen.

I det foregående skrives det ikke stort mer igjen av Adolf Hitlers Tredje Rike enn 2 - 3 forrovene og grusligste provinser. Det eneste som er igjen av det Tyskland som nazistene voldtok i 1938 er en stripe i nord og en del av området sør for Donau. Praktisk talt alle tyske byer av betydning er på de alliertes hender, og de få som er igjen er lagt i aske og u-middelbart truet. Russene har nå besatt over halvparten av Stor-Berlin og byen er helt avskåret fra omgivelsene.

Sammensmeltingen av de russiske og vestallierte tropper antas nå å være et faktum, selv om den offisielle melding ennå ikke er kommet. Og det er her ikke bare tale om langt fremskutte panserklær. Det er massive styrker fra begge sider som slutter opp med hverandre på bred front langs Elben fra Dresden i sør til Wittenberg i nord. Og bredden øker fra time til time. Om få dager vil de allierte fra øst og vest ha kontakt med hverandre over en front på ca. 200 km. Det som da vil gjenstå i sekke Tyskland blir å rydde i stersjø- og Nordsjøkysten og renske Bayern. Den første delen av oppgaven vil sikkert ikke by på større vansker. Terranget her er ypperlig egnet for panserfremstøt, og det antas at tyskerne har svekket denne fronten betraktelig til fordel for det håpløse forsvar av Berlin. Oppgaven i sør vil ganske sikkert by på atskillig større hindringer. Det påstås at tyskerne for lang tid siden så fram til muligheten av å føre en forsvarskrig i de bayerske alper. Med henblikk på dette skal det her være samlet atskillig forråd og utbygget sterke panserstillinger. Terranget er her glimrende egnet for forsvarskrig. På den annen side har utvilsomt den allierte fremrykking fra vest skjedd med en hurtighet som helt har kullkastet de tyske planene. Det er derfor sannsynlig at det hverken er blitt tid eller anledning til å trekke større troppemasser sørover. At de allierte allerede har overskredet Donau på flere steder og har nådd Augsburg på vei mot München tyder på at det tyske forsvaret heller ikke i sør vil kunne forlenge krigen med så mange dager. Spørsmålet blir da om de tyske styrkene i Böhmen-Mähren og Østerrike kan holde stand. Disse har også fordelene av et utmerket forsvarsterrang, men på den annen side må en ta i betraktning at store deler av befolkningen i disse områdene er fiendtligsinnet og til dels aktivt vil støtte de allierte. Sammenbruddet i Tyskland vil også utvilsomt tære på disse troppenes moral; og de siste russiske fremstøtene til Brno og vestover i Østerrike har gjort deres strategiske stilling betydelig ugunstigere. Selv om spredte styrker vil kunne holdet det gående en tid opp i fjellene, betyr dette neppe synderlig hverken for krigens varighet eller avslutning.

De siste ukene har den allierte aktiviteten også i Italia øket kraftig og fremgangen er betydelig. Troppene strømmer nå over Po og tyskerne er også her på full retrett mot fjellene. Italienske partisaner yter stor hjelp og fangtallet går opp i tusener.

Det later til at det allierte flyvåpen ikke har stor tro på at Hitler befinner seg i Berlin. Onsdag var de over Berchtesgaden og nærmeste omegn. I vid omkrets ble hele området pløyet opp med 6 tons bombes.

Kort utenriksnytt:

Reuter melder at 1.200 mennesker dør av sult i Rotterdam hver måned. Allierte fly skal haste ned ned til de 4,5 mill. sultende hollendere i det tyskbesatte Vest-Holland. - Japans nye premierminister uttalte 28. april i en radiotale bl.a.: "Vår keisertronas grunnvoller ryster. Hvis ikke stillingen kan vendes til vår fordel, har vi ingen grunn til optimisme". -- Den tsjekkiske regjering vil utvise alle sudetyskere som ikke klart har bekjempet nazismen. - Fra London meldes at norske motortorpedobåter i de siste 5 - 8 måneder har senket 100.000 tonn tysk tonnasje. 10.000 anglo-saksiske soldater er utdannet til skitropper, av norske instruktører på Island.



### Kampen mot de blripete og svake

er en meget viktig del av den norske hjemmefrontens oppgaver. Alle vet at det finnes "jössinger" som ikke er villig til å yte selv det minste offer for å vise at de er gode nordmenn. Enda verre er det når de i sine gjerninger opptre direkte unorsk. Den alminnelige mening er slike folk, som bare er norske i kjeften, i mange tilfelle fortjener samme dom som quislingene. De skal ikke unnskylde seg med at de "ikke visste" at de ikke gjorde sin plikt. Etter 5 års okkupasjon bør enhver vite hva det kreves av ham - og er han i tvil så er det best å unnlate å utføre de tvilsomme handlingene.

For norske arbeidere er det selvsagt mest nedslående når noen av deres egne klassefeller viser en svak holdning. Blant alle bevisste arbeidere har det derfor vakt stor harme når de i den siste tiden har kunnet se norske arbeidere iferd med å bygge bunkers og forsvarsanlegg for tyskerne. Noen mener kanskje at de vil bli ettersøkt om de nekter å utføre slikt arbeid. Det hjelper ikke! I en så stor by som Oslo er det mulig å stikke seg vekk. Tyskerne har ingen rett til å kreve slikt arbeid av nordmenn. Enhver vet hva disse bunkersene i Oslo skal brukes til. I folkets øyne er det en grov forbrytelse å arbeide på slike anlegg, så sant en ikke har en revolver direkte i ryggen. Parolen til alle arbeidere er derfor: **VEKK FRA DE TYSKE MILITÆRE ANLEGG!**

### Direktør Hardy Lundheim

Kongensgt. 6, Norsk Skinnforedling A/S oppsa 11/4 26 mann fra sin bedrift i Sandvika. Disse sluttet 19/4 og ble av arbeidsformidlingen beordret på vedhugst. Fabrikken har vesentlig drevet med foredling av saueskinn til tyskerne og tjent store penger. Direktøren er visstnok ikke medlem av NS, men svært gla i penger.

### Motormaskinist og maskinmester Asojörn Sjuls Narverud

ved Oslo Samvirkelags Bakeri har ved flere anledning vist alt for stor tjenestevillighet overfor tyskerne. Han har også forsøkt seg med lønnspress. Vi synes derfor han fortjener å "henges ut" som eksempel på en dårlig nordmann.

### Dagens TT.

De aktive sabotørene sprenger når det er nødvendig. De passive sabotører skader tyskerne like meget ved summen av alle de små pausene som bremser virksomheten. Vi skal derfor arbeide med lim på nevene. Vi Teller Til ti mellom hvert håndgrep.

### Kort nytt:

En del av de russerne som har deltatt i de russiske Vlassov-avdelingene her i landet, er fratatt våpnene. Tyskerne har fått mistanke om at mange av de sluttet ikke har omvendt seg til nazismen. -- En plan for norsk ruteflygning etter krigen er utarbeidet i London. Planen vil bli satt i verk så snart Norge er fritt. -- Den tyske øverstkommanderende i Halden, oberstlöytnant Schilder, er flyktet til Sverige. -- Omkring 1000 hjemmestyrkefolk deltok i den stort anlagte sabotasjen mot jernbanenettet for en måned siden. Ialt har hjemmestyrkene foretatt mer enn 870 angrep i transportslaget. --

#### Dansk:

På et plånkegjerde i Danmark sto det med store bokstaver: Gid fanden havde Hitler! Like under var det skrevet med små, men tydelige bokstaver: Jeg vil ikke ha ham. Årbødigst Fanden.

#### Norsk:

Siste Andriksen: På spørsmålet hva er det egentlig quislingene ror for? er jeg bemyndiget til å svare: De ror for livet. -- Med velbegrunnet aktelse, A. Andriksen.

### Okkupasjonstidens siste 1. mai.

opplever vi om få dager, denne dagen som mer enn noen annen minner oss om arbeiderbevegelsens kamp for frihet, økonomisk trygghet og internasjonal solidaritet. Dagen maner oss nå mer enn noensinne til fortsatt kamp for våre gamle idealer og for en